

**ЗВІТ
“ПРО СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ
РОЗВИТКУ РЕЛІГІЙНОЇ СИТУАЦІЇ ТА
ДЕРЖАВНО-ЦЕРКОВНИХ
ВІДНОСИН
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ
ЗА 2021 РІК”**

РОЗДІЛ І

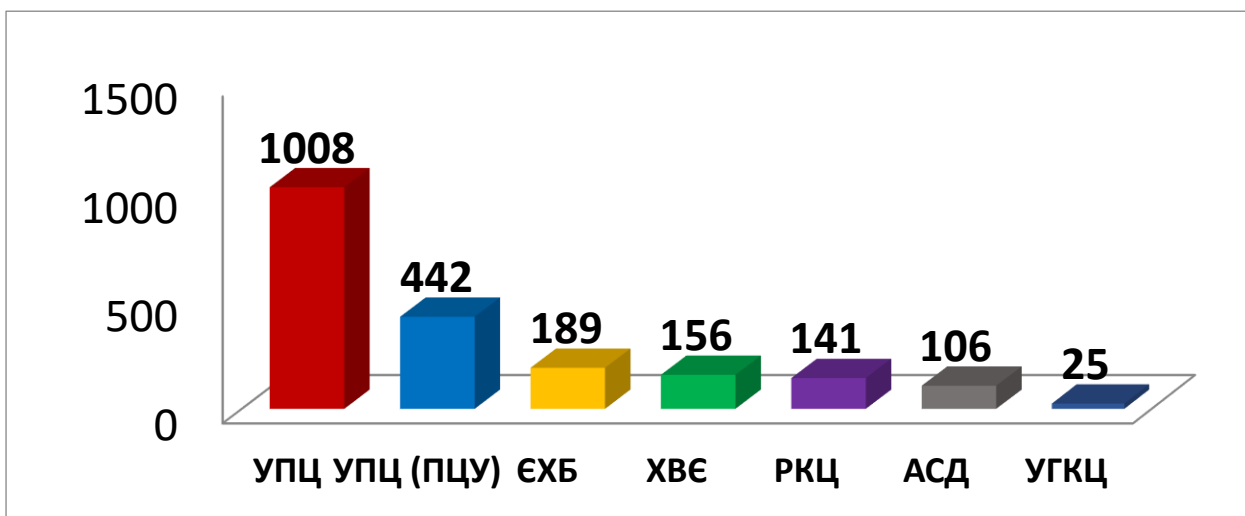
Релігійна мережа, її кадрове та матеріальне забезпечення: основні тенденції, динаміка змін, перспективи розвитку.

Управлінням здійснено аналіз статистичних показників релігійно-інституційної мережі області, яка станом на 01.01.2022 рік представлена 2258 релігійними організаціями, що презентують 49 деномінацій християнства, ісламу, іудаїзму, буддизму, етнічних релігійних напрямів, нових (новітніх) релігійних течій і рухів.

У тому числі: 2197 релігійних громад, з яких 216 діють поза реєстрацією, 16 релігійних управлінь, які мають велику релігійну мережу по всіх районах області, 27 монастирів, у яких служать 212 монахинь та ченців, 8 місій, 5 братств та 5 духовних навчальних закладів, в яких навчаються 265 студентів.

Моніторинг поширення релігійних організацій в області засвідчує, що за кількісним показником релігійна мережа наступна:

- I місце - УПЦ (1008р.о.);
- II місце - УПЦ (ПЦУ) (442р.о.);
- III місце - ЄХБ (189р.о.);
- IV місце - ХВЕ (156 р.о.);
- V місце - РКЦ (141 р.о.);
- VI місце - АСД (106 р.о.).

Упродовж 2021 року загальна кількість релігійних громад області збільшилась на 13 одиниць: ПЦУ – 10, ЄХБ – 1, Собор Рідної Української Віри «Р/г Дажбожої Віри «Шлях до Дажбога»- 1, «Вайшнавіська р/г «Шрі ЧайтаньяСарасватМатх» («Духовна місія Сарасваті в ім'я Господа Чайтаньї») - 1.

Упродовж року кількість релігійних організацій зросла на 1 %.

Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної державної адміністрації надано 58 адміністративних послуг щодо державної

реєстрації релігійних громад – юридичних осіб в Єдиному державному реєстрі.

Державна реєстрація створення релігійних громад – юридичних осіб - 13(ПЦУ – 10, ЄХБ – 1, Собор Рідної Української Віри «Р/г Дажбожої Віри «Шлях до Дажбога»- 1, «Вайшнавська р/г «Шрі ЧайтаньяСарасватМатх» («Духовна місія Сарасвати в ім'я Господа Чайтаньї»)- 1).

Державна реєстрація включення відомостей про юридичну особу – 2 (УПЦ)

Державна реєстрація змін до відомостей про релігійну громаду – юридичну особу – 43.

Зокрема:

Зміни керівників: ПЦУ – 4, РКЦ – 10, РСПЦ – 1, Повного Євангелія “Ранкова Зірка” – 1, Міжнародне товариство свідомості Крішні – 1, ХВС – 1.

Зміни до установчих документів:ПЦУ – 14, ХВС – 3, РКЦ – 1, Назаряни - 2, РПЦ – 1.

Зміни складу засновників: Іудеї – 1.

Зміни видів економічної діяльності: Р/г “Джерело Надії” християнської церкви в м. Жмеринка – 1, ЄХБ – 1.

Зміни особи, яка має право вчиняти дії від імені юридичної особи: Свідки Єгови м. Вінниця – 1.

Православ'я в області представлено 1477 релігійними організаціями.

Переважну більшість за кількістю релігійних громад традиційно зберігає **Українська православна церква**, яка нараховує 1008 релігійних організацій, що становить 45 % від загальної мережі релігійних організацій області. З них: 995 релігійні громади, з яких 40 діє поза реєстрацією, 8 монастирів, 2 братства та 3 єпархіальних управління (Вінницьке (очолює митрополит Вінницький і Барський Варсонофій (Столяр), Тульчинське (очолює митрополит Тульчинський та Брацлавський Іонафан (Єлецьких) та Могилів-Подільське (очолює митрополит Могилів-Подільський та Шаргородський Агапіт (Бевцик)). Працюють 3 електронні інформаційні ресурси

У 2021 році 9 релігійних громад УПЦ перейшли до ПЦУ.

Відповідно зменшилася мережа релігійних організацій УПЦ на 9 одиниць.

Релігійні громади УПЦ діють майже у всіх населених пунктах області. При релігійних громадах Церкви працює 329 недільних шкіл. Духовно опікують віруючих 669 священнослужителів.

Релігійна мережа **Української православної церкви (Православної Церкви України)** нараховує 442 релігійних організацій, що становить 20 % від усіх релігійних організацій області.

До складу ПЦУ у 2021 році увійшли: 8 релігійних організацій УПЦ КП, у зв'язку зі зміною свого конфесійного підпорядкування, 9 релігійних громад, які перейшли від УПЦ, 10 новоутворених релігійних громад ПЦУ.

Окрім того, у Вінницько-Барській єпархії ПЦУ було засновано жіночий монастир на честь Благовіщення Пресвятої Богородиці. Рішення про утворення жіночого монастиря у м. Вінниці прийняв Священний Синод Православної церкви

України 24.05.2021 року. Ігуменею монастиря призначена монахиня Єлїконида (Воєвода). Наказом голови Державної служби України з етнополітики та свободи совісті Богдан О. В. від 22.06.2021 року № 23/10-03/с було зареєстровано статут релігійної організації «Жіночий монастир на честь Благовіщення Пресвятої Богородиці Вінницько-Барської єпархії Української Православної Церкви (Православної Церкви України)». Юридичною адресою монастиря є: місто Вінниця, вул.Магістратська, будинок 162, код ЄДРПОУ 44234687.

Серед релігійних організацій ПЦУ: 433 релігійних громад, 3 єпархіальні управління: (Вінницько-Барське (очолює митрополит Симеон (Шостацький), Вінницько-Брацлавське (очолює митрополит Роман (Балашук), Вінницько-Тулчинське (очолює архієпископ Михаїл (Бондарчук), 1 братство, 1 місія, 4 монастирі, діють 34 недільні школи, працюють 2 електронні інформаційні ресурси. Духовно опікують віруючих 129 священнослужителів.

Зокрема по управліннях:

Вінницько-Барське - очолює митрополит Симеон (Шостацький) – 49 релігійних організацій. У звітному році: 8 релігійних громад перейшли з УПЦ: с.с. Махнівка та Перемога (Махнівська сільська територіальна громада Хмельницького району), с. Гавришівка (Вінницька міська ТГ Вінницького р-ну), с. Пеньківка (Стрижавська селищна ТГ Вінницького р-ну), с. Мізяків (Калинівська міська ТГ Хмельницького р-ну), с. Ходаки (Барська міська ТГ Жмеринського р-ну), с. Хижинці (Лука-Мелешківська сільська ТГ Вінницького р-ну), с. Снітків (Мурованокуриловецька селищна ТГ Могилів-Подільського району).

До складу Вінницько-Барської єпархії УПЦ (ПЦУ) увійшли 7 новоутворених релігійних громад наступних населених пунктів: с. Носківці (Станіславчицька сільська ТГ Жмеринського району), с. Дзигівка (Ямпільська міська ТГ Могилів-Подільського р-ну), с. Іванів (Іванівська сільська ТГ Хмельницького району), с. Пултівці (Якушинецька сільська ТГ Вінницького р-ну), с. Супрунів (Стрижавська селищна ТГ Вінницького р-ну), с. Вінницькі

Хутори (Вінницька міська ТГ Вінницького р-ну), с. Хижинці (Лука-Мелешківська сільська ТГ Вінницького р-ну).

Вінницько-Брацлавське - очолює митрополит Роман (Балащук) – 49 релігійних організацій – 46 релігійних громад, 1 братство, 1 монастир, 1 управління;

Вінницько-Тулчинське - очолює архієпископ Михаїл (Бондарчук) – 343 релігійні організації.

У звітному році:

1 перейшла з УПЦ - с. Вербовець Мурованокуриловецька ТГ Могилів-Подільського району.

8 релігійних організацій УПЦ КП зареєстрували статuti у новій редакції шляхом зміни свого конфесійного підпорядкування до ПЦУ: – м. Хмільник (Хмільницька міська громада Хмільницького району), с. Степашки (Гайсинська міська ТГ Гайсинського р-ну), с. Станілівка (Погребищенська міська ТГ Вінницького р-ну), с. Хоньківці (Яришівська сільська ТГ Могилів-Подільського р-ну), с. Поличинці (Махнівська сільська ТГ Хмільницького р-ну), с. Юрівка (Махнівська сільська ТГ Хмільницького р-ну), с. Сестринівка (Козятинська міська ТГ Хмільницького р-ну), с. Білопілля (Глуховецька селищна ТГ Хмільницького р-ну).

3 новостворені релігійні громади: с. Медвеже Вушко (Агрономічна сільська ТГ Вінницького р-ну), с. Шпиків (Шпиківська селищна ТГ Тулчинського р-ну), с. Ковалівка (Немирівська міська ТГ Вінницького р-ну).

Руська православна старообрядницька церква (Білокриницької згоди) протягом тривалого часу не змінює своєї мережі – діє 13 релігійних громад, з яких 3 функціонує поза реєстрацією (що становить 0,6 % від загальної релігійної мережі області та 0,9% від усіх православних). Громади обслуговують 3 священники РПСЦ за місцем проживання.

Церкву очолює єпископ Київський і всієї України архієпископ Никодим (Микола Ковальов), якого 11 грудня 2016 року митрополит Корнілій РСПЦ рукопоکлав у єпископи на кафедрі Київську і всієї України. Раніше священник о.Микола Ковальов очолював парафію РСПЦ у м. Жмеринка.

Руська православна старообрядницька церква (безпопівська згода) представлена 1 релігійною громадою (сmt Літин).

Релігійні громади Російської істинно-православної церкви: діє 1 громада «Всім скорботним радість» Одеської єпархії, яка є малоактивна та малочислена. Духовно опікує 1 священник.

Цього року було запрошено 2 іноземних священників з Румунії.

До **незалежних православних громад** входить 1 громада – Незалежна істинна православна християнська громада повного Євангелія «Ново-християнська церква (м. Вінниця), 10 громад Апокаліпсичної православної церкви (6 громад діють поза реєстрацією), які здебільшого сконцентровані в Оратівській ТГ та 1 громада, очолювана о. Веніаміном, яка діє за православною традицією у с. Некрасове Якушинецької сільської ТГ Вінницького району поза реєстрацією.

Українська греко-католицька церква в області представлена 25 релігійними організаціями, що становить 1 % від загальної кількості релігійних організацій області та 15 % від католицьких. Окрім релігійних громад, зареєстровано 2 монастирі у м. Бар та м. Вінниця. Парафії обслуговують 10 священників. Протопресвітер Вінницького протопресвітерства о. Григорій Рогацький. У 2021 році змін не відбулось.

У 2021 році кількість релігійних організацій **Римсько-католицької** церкви не змінилася. На даний час в області діє 141 релігійна організація, (6 діють поза реєстрацією), що становить 6,3 % від загальної кількості та 85 % від католицьких.

Релігійні організації РКЦ Вінницької області входять до Кам'янець-Подільської дієцезії, якою керує єпископ-ординарій Леон Дубравський.

Крім релігійних громад, на Вінниччині активно діють 13 монастирів (6 жіночих і 7 чоловічих), в яких служать 95 монахинь і ченців, 3 місії Карітас-Спес (м.Бар, смт Оратів та м.Вінниця) та 1 Делегатура сестер служебниць Пресвятої Діви Марії непорочного Зачаття Львівської митрополії РКЦ в с.Мурафа Мурафської ТГ Жмеринського р-ну.

В релігійних громадах РКЦ області діють 76 священників. Упродовж року до релігійних громад РКЦ області було запрошено 57 священників з: Польщі – 48, Мексики – 1, Іспанії - 4, Бразилії – 3, Парагваю – 1.

У 2021 році 1 релігійна організація Римсько-католицької церкви з м. Калинівка Калинівської міської ТГ Хмільницького району зареєструвала статут у новій редакції.

Протестантські деномінації в області представлені 22 конфесіями – 550 релігійних організацій (439 релігійних громад, з яких 158 діє поза реєстрацією), що становить 24,6 % від усіх.

Найбільш впливовою та чисельною протестантською спільнотою є **Всеукраїнський Союз об'єднань Євангельських християн-баптистів**, який складається зі 152 релігійних громад, 1 управління, 1 місії, 2 духовних навчальних закладів, а саме: семінарії та коледжу. 156 релігійних організацій ЄХБ становлять 7 % від усієї релігійної мережі області та 28,2 % від усіх протестантських деномінацій.

У 2021 році 1 новостворена громада в с. Рахни Лісові Шпиківської селищної ТГ Тульчинського району. Богослужбову діяльність в церкві

здійснює 71 пастор, при релігійних громадах працюють 103 недільні школи. Упродовж року в релігійних громадах ЄХБ м. Вінниці місіонерську діяльність здійснювали 4 іноземців (громадяни США).

Міжнародна Рада церков ЄХБ тривалий час не змінює своєї мережі. 20 релігійних громад діють поза реєстрацією. При громадах діють 4 недільних школи, духовно опікують віруючих 15 пасторів. Вінницьку релігійну громаду очолює Олександр Машніцький, який координує діяльність всіх громад даної конфесії.

До релігійної конфесії «**Інші релігійні організації ЄХБ**» увійшли 13 незалежних громад ЄХБ, з яких 5 діють поза реєстрацією.

Євангельські християни - у 2021 році не змінилася загальна кількість релігійних громад.

На даний час в області діють 10 релігійних громад євангельських християн, з яких 1 поза реєстрацією, 2 недільні школи. Духовно опікують вірян 9 пасторів. Для місіонерської діяльності у 2021 році запрошувалися 4 релігійних проповідників з США, які служили в незалежній релігійній громаді ЄХ «Церква Голгофи».

В області нараховуються 156 релігійних організацій трьох течій **християн віри Євангельської**, що становить 7 % від загальної релігійної мережі краю та 28,4 % від протестантських деномінацій.

Українська церква християн віри євангельської (колишня назва Всеукраїнський союз церков християн віри євангельської-п'ятидесятників) у кількісному складі лишилася незмінною: 1 управління та 41 релігійна громада, 16 з яких діє поза реєстрацією. Функціонують 22 недільні школи. Церковну службу здійснюють 32 священнослужителі.

Єпископ церкви Любчак Василь Степанович.

Українська євангельська церква (Союз вільних церков ХЄВ) Упродовж 2021 року кількісних змін не відбулося. Релігійна мережа є сталою упродовж багатьох років. В області діє 8 релігійних громад (5 поза реєстрацією) та 1 управління. На даний час працюють лише 3 недільні школи. Церковну службу здійснюють 6 пасторів.

Пресвітер Вінницького обласного об'єднання Бабій Валерій Мусійович.

«**Інші релігійні організації ХЄС**» включають в себе 105 релігійних організацій, з яких 1 управління, 102 громади (84 діє поза реєстрацією), 1 місія, 1 духовний навчальний заклад, що становить 4,7% від загальної мережі, та 19 % від мережі протестантських релігійних організацій. При громадах працює 9 недільних шкіл та 120 священнослужителів.

У 2021 р. у новій редакції зареєстровано 1 громаду в с. Глухівці Глуховецької селищної ТГ Хмельницького району.

До інших релігійних організацій ХВС входять релігійні громади 4 конфесій:

- релігійні організації **Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВС** – одна з найпотужніших протестантських церков області. Мережа конфесії є незмінною та представлена в області 1 релігійним управлінням, 1 місією, 86-релігійними громадами, з яких 82 діють поза реєстрацією та 1 духовним навчальним закладом - Українською теологічною семінарією, в якій заочно навчаються 148 семінаристів.

Управління ВОУОЦ ХВС веде активне релігійне життя, має телестудію, 2 власні стаціонарні табори відпочинку, соціально-реабілітаційні центри для дітей та молоді, а також для людей, які опинилися в складних життєвих обставинах. Церковну службу здійснюють 120 священнослужителів.

Голова Вінницького обласного управління об'єднаної церкви ХВС Богачук Сергій Андрійович.

- **незалежні релігійні громади ХВС** – 14 громад, з яких 2 діє поза реєстрацією;

- **Український духовний центр християн віри євангельської "Вселенська християнська апостольська церква сонця"** представлений 1 релігійною громадою;

- **1 релігійна громада церкви віри євангельської "Божа сім'я"**.

Мережа **Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня** по Вінницькому регіону у 2021 році не змінювалась.

Конфесія представлена 105 релігійними організаціями: 103 громади, з яких 5 діють поза реєстрацією, 1 управління, до якого входить 3 області: Вінницька, Хмельницька та Житомирська, 1 місією. Церква АСД в області становить 4,7 % від загальної релігійної мережі та 19,1 % - від протестантських деномінацій. Конференція нараховує 85 священнослужителів, 73 недільних школи. Для місіонерської діяльності релігійна громада АСД м. Тульчин запрошувала у 2021 році 8 іноземних релігійних діячів, представників Республіки Білорусь, Росії, Молдови, Словаччини.

У с. Парпурівці Вінницького району діє навчально-виховний комплекс «Джерело мудрості», заснований Подільським комплексом освіти, виховання та розвитку «Логос», який утворений церквою Подільської конференції Української церкви адвентистів сьомого дня. Загальноосвітня школа І-ІІІ ступеню має ліцензію за трьома освітніми напрямками. На даний час там навчаються понад 100 дітей.

Управлінський орган Подільської конференції церкви адвентистів сьомого дня знаходиться у м. Вінниці. Його очолює новообраний голова Подільської конференції Зайцев Олександр Анатолійович.

Церква Адвентистів сьомого дня Реформаційного Руху в Україні на території області є малоактивною, складається з 1 релігійної громади, яку обслуговує 1 священник. З релігійними організаціями Подільської конференції церкви АСД стосунків не підтримують.

В області діють 2 лютеранські релігійні громади: німецької євангелічно-лютеранської церкви в Україні (має приміщення, де проводяться богослужіння) та української лютеранської церкви (є малоактивною).

Релігійні організації харизматичного типу в області представлені 51 релігійною організацією 4-х конфесій:

Релігійна організація Церкви Живого Бога (2);

Релігійна громада духовного центру «Нове покоління» християнських церков України (1);

Релігійні організації духовного центру «Відродження» (7);

«Інші релігійні організації харизматичного типу» - входить 41 релігійна організація, які духовно опікують 37 пасторів, діють 9 недільних шкіл.

Зокрема, повного Євангелія:

- об'єднання християнських євангельських церков **Вінницької області (церква Воскреслого Христа)** - має своє управління, до якого входить 21 громада. Старший пастор - Фредерік Анкай Тейлор;

- незалежна релігійна громада християнська церква (повного Євангелія) **«Ранкова зірка»** - 2 громади. Упродовж року в релігійній громаді працювали 3 місіонерів з США;

- незалежні помісні християнські церкви повного Євангелія. На даний час нараховується 8 громад.

- християнська незалежна релігійна громада повного Євангелія **«Посольство благословенного Царства Божого для всіх народів»** - 1 громада;

- релігійна громада християнської церкви повного Євангелія **«Світло Миру»** - **«Посольство Боже»** - 1 громада.

Крім релігійних організацій повного Євангелія до цього пункту входять ще 7 релігійних громад харизматичного типу:

- релігійна громада християнської церкви повного Євангелія **«Посольство Благословенного Царства для всіх народів»** м. Жмеринка;

- релігійна громада місцевої харизматичної християнської церкви **«Пробудження»** м. Тульчин;

- релігійна громада помісної християнської церкви (повного Євангелія) **«Перемога»** м. Вінниця (2 громади) 1 громада , м. Немирів (1 громада)- ліквідовано;

- релігійна громада **«Церкви Слави Божої»** м. Вінниця;

- релігійна громада ХВС **«Відкрита Біблія»** м. Вінниця.

В області діють 36 релігійних організацій 6 конфесій, які віднесені до «інших релігійних організацій протестантів». При громадах діють 5 недільних шкіл та 62 священнослужителі.

До інших релігійних організацій протестантів (протестантського походження) входять:

- релігійна організація Новоапостольської церкви (1 - м. Вінниці) – в даний час не діє;

- релігійна організація Назарян (11- м. Вінниця, с. Селище Гніванської міської ТГ, м.Немирів, с.Никифорівці Немирівської міської ТГ, м. Тульчин, смт Турбів Турбівської селищної ТГ, с. Мізяківські Хутори Стрижавської ТГ, смт Вапнярка Вапнярської селищної ТГ та с. Калинка Томашпільської селищної ТГ, м.Козятин, с. Городківка Городківської сільської ТГ) - громади активно розвиваються;

Останні декілька років спостерігається тенденція, коли громади виходять з Окружного управління церкви Назарянина і стають незалежними релігійними організаціями. Наприклад: громада з Вінниці у 2020 році та з с. Городківка Тульчинського району у 2021 році.

- релігійна організація молокан (1 – м. Вінниця) - практично не діє;

- релігійні організації Свідків Єгови (21 – зареєстровані: м. Вінниця, м. Ямпіль), більшість (19) діють поза реєстрацією;

- церква Ісуса Христа святих останніх днів (1- м. Вінниця). Упродовж року в релігійній громаді працювали 6 місіонерів з США;

- окремі протестантські релігійні організації (1 – релігійна громада «Джерело надії» християнської церкви м. Жмеринка).

Релігійна громада Вірменської апостольської церкви знаходиться в м. Вінниця, особливою активністю не відзначається.

Нехристиянських релігійних організацій в області нараховується 60 – 2,7% від загальної кількості релігійних організацій, вони представлені 18 конфесіями.

Релігійні організації ісламського віросповідання.

У м. Вінниці зареєстровано 4 незалежні релігійні громади мусульман та 1 релігійна громада духовного управління мусульман «УММА». Зокрема:

- мусульманська релігійна громада «Ассалям» у м. Вінниця, створена іноземними студентами, які навчаються у вищих навчальних закладах обласного центру;

- релігійна громада мусульман «Аз-Захра», створена азербайджанською спільнотою;

- Вінницька міська релігійна громада мусульман «Ахлі-Бейт» «Алейхімус-салам», створена азербайджанською спільнотою;

- незалежна релігійна громада «Сади праведних» м. Вінниця створена громадянами України;

- **незалежна мусульманська релігійна громада «АЗЕК»**, створена представниками кримськотатарської спільноти.

Релігійні організації іудейського віросповідання представлені в області 4 конфесіями.

Загальна кількість іудейських релігійних організацій - 30, що становить 1,3% від загальної релігійної мережі області та 50% від нехристиянських. Діють в 9 районах та 4 містах обласного значення. Головний рабин Вінницької області – громадянин Ізраїлю Шауль Горовіц. Упродовж 2021 року до релігійних громад було запрошено 11 іноземних громадян з Ізраїлю.

1. **Об'єднання іудейських релігійних організацій** - 3 релігійні громади, які діють у містах: Бершадь, Гайсин та смт Томашпіль. Громади малоактивні, священнослужителів та недільних шкіл немає.

2. **Об'єднання хасидів ХабадЛюбович іудейських релігійних організацій України** – 3 релігійні громади (у м. Вінниці та 2 у смт Брацлав). Для здійснення релігійної діяльності запрошують іноземних священнослужителів з Ізраїлю. При релігійній громаді діє приватний заклад «Навчально-виховний комплекс «ОрМенахем Вінниця», в якому на даний час навчається 21 дитина.

3. **Прогресивний іудаїзм** - представлений 11 громадами (м. Вінниця, м. Гайсин, м. Бершадь, м. Хмільник, смт Теплик, м. Козятин, м. Жмеринка, м. Гнівіль, смт Тиврів, смт Томашпіль, м. Тульчин) та 1 управлінням, діють в 7 районах та 4 містах обласного значення.

4. **Інші іудейські релігійні організації** – 12 релігійних громад, які знаходяться у 3 містах обласного значення (м. Вінниця, м. Жмеринка, м. Могилів-Подільський) та в Немирівській, Тростянецькій, Шаргородській ТГ.

На території м. Вінниці діють 2 релігійні громади **месіанського іудаїзму**, які активно підтримують тісні стосунки з протестантськими релігійними організаціями харизматичного типу – проводять спільні молитви, богослужіння та здійснюють соціальну діяльність.

З 2018 року в області діє **релігійна громада буддистів** - релігійна організація «Релігійна громада «Вінницька громада дзен майстра Сергія Бугаєва» у м.Вінниці.

У 2021 році поповнилась релігійна мережа **язичницьких спільнот**, поповнилась 1 громадою.

Загалом, діють 18 релігійних організацій 4 конфесій. З них: 13 громад, 1 сестринство, 1 братство, 1 управління, 1 місія, 1 навчальний заклад.

Дані організації є малоактивними, переважна більшість зареєстровані у м.Вінниці, окрім релігійної громади «Світанок» (с. Сокиринці Вінницького району).

До релігійних організацій **Рідної української національної віри** входить 3 громади релігійного духовного центру Селенкіян об'єднання синів і дочок рідної української національної віри (Осідю Рунвіри) та релігійна організація

«Релігійна громада Рідної української національної віри «Світло Дажбоже» м.Вінниці.

Духовний центр “Родове вогнище” рідної православної віри - діє 1 громада.

Релігійний центр об’єднання релігійних громад рідновірів України – діє 1 громада.

До **«Інших релігійних громад язичників»** – віднесено 1 незалежну громаду Рідної віри **«Абсолют»** та 10 релігійних організацій **Собору Рідної української віри**, до яких входять: 1 Всеукраїнський релігійний центр, 7 громад, університет, місія, братство та сестринство.

У 2021 р. новоствореною є 1 релігійна громада з м. Вінниця **“Шлях до Дажбога”**. Голова релігійного центру - Безверхий Олег Станіславович.

Нові релігійні організації орієнталістського походження.

До цієї конфесії віднесені 5 релігійних організацій 4 конфесій:

- релігійні організації **Товариства Свідомості Крішни** (1 громада, 1 управління у м. Вінниці);

- релігійна громада прихильників **Шрі Чінмоя** (1 громада, діє поза реєстрацією у м. Вінниці);

- релігійна громада **Всесвітньої чистої релігії (Сахаджа-йога)** (1 громада, діє у м. Вінниці);

- релігійна громада **Святого Духу** (1 громада, діє у м. Вінниці).

В 2021 році новоутвореною є громада в с. Мала Ростівка Оратівської селищної ТГ Вінницького району: Релігійна організація **«Вайшнавської релігійної громади «Шрі Чайтанья Сарасват Матх» («Духовна Місія Сарасваті в ім’я господа Чайтаньї»)** с. Мала Ростівка Оратівського району Вінницької області». Вона належить до **інших нових релігійних організацій орієнталістського походження**. У 2021 році було запрошено 1 іноземця з Росії.

З вище перерахованих релігійних організацій найбільш активною є релігійна громада Товариства Свідомості Крішни, яка нараховує до 30 чоловік, постійно проводить богослужіння, в тому числі і публічні.

Релігійну діяльність в області здійснюють 1362 священнослужителі, з яких 12 є іноземними громадянами. Забезпеченість релігійних організацій духовенством становить 61%.

Для катехітичної, місіонерської та пастирської діяльності релігійними громадами області у 2021 році було запрошено 85 іноземних релігійних діячів, представників 12 країн світу (місіонерів, проповідників, священнослужителів, ченців).

МАЙНОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Станом на 1 січня 2022 року релігійні організації Вінницької області для задоволення духовних потреб використовують 1666 споруд. З них 1039 – типові культові будівлі, а 627 – пристосовані під молитовні цілі. Рівень забезпеченості релігійних організацій культовими будівлями становить 73,8%

У власності релігійних організацій на даний час знаходяться 692 культові споруди, з яких 541 - новозбудовані та 151 храм повернутий у власність релігійних організацій розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

347 старовинних храмів Вінниччини перебувають у користуванні релігійних організацій, тобто, згідно чинного законодавства, храми є державною власністю в особі обласних державних адміністрацій.

Статус пам'ятки архітектури та містобудування місцевого і національного значення мають 285 сакральних споруд Вінницької області. Дані пам'ятки використовуються сімома релігійними конфесіями: 227 - УПЦ, 20– ПЦУ, РСПЦ – 3; РКЦ – 33; АСД – 1 (викуплене приміщення старовинної синагоги у м. Могилеві-Подільському), іудейськими громадами – 1.

Також в області є старовинні культові об'єкти, що з об'єктивних причин використовуються не за призначенням та не можуть бути повернуті релігійним організаціям. Це:

- Будинок паломників у Браїлові – виробничі цехи Державного підприємства «Браїлівський сокоморсовий завод»;
- Частина монастиря Бернардинів у Іванівській територіальній громаді Хмільницького району – трудові класи Іванівської спеціалізованої загальноосвітньої школи-інтернату;
- Келії Домініканського монастиря у Вінниці;
- Єзуїтський монастир – Державний архів у Вінницькій області.

Протягом звітнього періоду в області завершено будівництво 3 храмів 2 – УПЦ (в єдності з МП): Свято-Покровський храм с. Стрижавка Стрижавської ТГ та Хресто-Воздвиженський храм чоловічого монастиря Іософатової долини та каплиця УГКЦ м. Липовець

Найбільша кількість культових споруд у Вінницькій області – 870, продовжує перебувати у релігійних організаціях **Української Православної Церкви (в єдності з МП)**. З них - 680 типових культових споруди та 190 пристосовані під молитовні цілі.

Серед 680 типових культових споруд - у власності релігійних громад перебуває 427 храмів. Збудованих за

період Незалежності України - 306 та 121 старовинний храм, повернений у власність релігійних організацій розпорядженням голови обласної державної адміністрації, а також 253 типові старовинні храмові споруди перебувають у користуванні релігійних організацій. Загальний відсоток забезпечення культовими спорудами складає 86,3 %

Протягом 2021 року кількість храмів в УПЦ зменшилась на сім споруд. 9 релігійних громад перейшли до ПЦУ разом із культовими спорудами (6 новозбудованих храмів, 2 старовинні храми, що знаходяться в користуванні релігійних організацій та 1 старовинний храм, повернутий у власність).

Також, у 2021 році завершено будівництво храмів у с. Стрижавка Стрижавської ТГ та чоловічому монастирі Іософатової долини.

На другому місці по забезпеченості культовими спорудами знаходяться громади **Української Православної Церкви (Православної Церкви України)** – 138 культових споруд. З них 99 – у власності релігійних організацій, а 15 з них – повернуті. Ще 39 споруд передані ПЦУ у користування.

Також релігійні громади ПЦУ використовують 120 приміщень, що пристосовані під молитовні. Рівень забезпеченості складає 58,4%.

У 2021 році кількість культових будівель ПЦУ Вінниччини збільшилась на 14.

В лютому 2021 року відбулось освячення та урочисте відкриття нового храму образу Пресвятої Богородиці «Всіх Скорбящих Радість» **Руської Православної старообрядницької церкви (Білокриницької згоди)** у селі Людавці Жмеринської міської територіальної громади Жмеринського району. Загальна кількість храмів даних релігійних організацій на Вінниччині становить 14 культових типових споруд. Забезпеченість культовими спорудами складає 100%.

Одну типову культову споруду та дві пристосовані має **Православна Євангельська Апокаліпсична церква**. Забезпеченість культовими спорудами продовжує становити 30%.

10 жовтня 2021 року у парафії Різдва Пресвятої Богородиці УГКЦ міста Липовець Липовецької територіальної громади Вінницького району було звершено чин освячення новозбудованої каплиці УГКЦ. Також Владика Йосиф Мілян освятив наріжний камінь для будівництва нового храму. Тож, нині у користуванні УГКЦ на Вінниччині перебуває вже сім культових споруд.

Релігійні організації **Римсько-католицької церкви** використовують 120 культових споруд, з яких типові – 85, пристосовані – 35. Забезпеченість культовими спорудами складає 85 %. Досі будуються дев'ять споруд – у м. Вінниці, м. Калинівці та м. Могилеві-Подільському, с. Вендичанах Могилів-Подільського району, с. Красному Тиврівської громади Вінницького району, с. Зведенівці Джуринської громади Жмеринського району, с. Пеньківці та с. Юхимівці Мурафської громади Жмеринського району, с. Вищеольчедаїв Мурованокуриловецької громади Могилів-Подільського району.

Всеукраїнський союз церков євангельських християн-баптистів в області має 130 культових споруд, з яких 45 – типові, а 85 – пристосовані. Забезпеченість складає 84%. В стадії будівництва перебуває одна споруда у селі Черепашинцях Калинівської міської територіальної громади Хмельницького району.

Один молитовний будинок у м. Вінниці використовують релігійні громади **Міжнародної Ради церков Євангельських християн-баптистів** (20 громад, що діють поза реєстрацією)

Шість культових будівель мають релігійні організації, що відносяться до **інших баптистських релігійних організацій** – 13 незалежних громад ЄХБ, з яких п'ять - діють поза реєстрацією. З вищевказаних шести будівель – чотири типові споруди, дві – пристосовані під молитовні потреби.

27 культових споруд використовують у своїй діяльності релігійні організації, які входять до Вінницького обласного об'єднання **Української Церкви Християн Віри Євангельської** (колишній Всеукраїнський союз християн віри євангельської – п'ятидесятників). З цих 27 споруд – 25 пристосовані будівлі, а 2 – типові. Загальна забезпеченість храмами даної конфесії складає 64,3%.

Лише три культові споруди: дві типові – у м. Вінниці та м. Іллінцях та одне пристосоване приміщення, використовує **Українська Євангельська церква** (колишня назва - Союз вільних церков ХЄВ). В області вона представлена 9 релігійними організаціями, з яких 5 діють поза реєстрацією.

83 молитовні будинки використовують релігійні організації Вінниччини, що входять до конфесії **«Інші релігійні організації християн віри євангельської»** (релігійні громади Українського центру об'єднаної церкви ХВЄ, незалежні релігійні громади ХВЄ, Український союз Християн Віри Євангельської «Вселенська християнська апостольська церква сонця», релігійна громада Церкви Віри Євангельської «Божа сім'я»). Це 22 типові споруди, а ще 61 – пристосовані під молитовні. Загалом, конфесія на 79% забезпечена культовими спорудами. Крім того, у смт Турбів Турбівської громади Вінницького району та у Вінниці – Вінницьке обласне управління об'єднаної церкви ХВЄ, будуються ще дві споруди.

98,1% забезпеченості культовими спорудами мають релігійні організації **Подільської конференції адвентистів сьомого дня**. Вони використовують 19 типових та 84 пристосовані молитовні будинки.

Лише дві пристосовані культові споруди використовують релігійні організації, які входять до пункту **«Інші релігійні організації харизматичного типу»** (43 релігійні організації). Це будівлі управління об'єднання християнських євангельських церков Вінницької області (ЦВХ) м. Вінниці та релігійна громада «Церкви Слави Божої м. Вінниці».

Шість пристосованих культових споруд (с. Селище Гніванської міської територіальної громади Вінницького району, смт. Турбів, смт Вапнярка, м. Козятин, с Никифорівці Немирівської міської територіальної громади Вінницького району, м. Вінниця) мають релігійні організації **назарян**. Майнова забезпеченість складає 54,5%

13 «залів царств» мають релігійні організації **Свідків Єгови** Вінниччини. З них 12 – типові молитовні будинки, а одне – пристосована будівля. Забезпеченість не змінилась і становить 61,9%

По одному пристосованому приміщенні у м. Вінниці використовують релігійні громади **Німецької євангелічно-лютеранської церкви** в Україні та Церкви Ісуса Христа святих останніх днів.

Одне приміщення, що пристосоване під молитовні потреби, використовує релігійна громада **«Джерело Надії» християнської церкви** у м. Жмеринці. Ця громада входить до складу **«Окремих протестантських релігійних організацій»**. У с. Олексіївці Жмеринського району ця громада заснувала реабілітаційний центр для алко-наркозалежних громадян та будинок інтернат для людей похилого віку. Там й облаштоване приміщення для релігійних потреб.

Дві з п'яťох релігійних громад **ісламського походження** Вінниччини забезпечені приміщеннями для проведення молитовних та інших релігійних заходів. Це громади:

- «Ассаям» у пристосованому приміщенні за адресою: м. Вінниця, вул Матроса Кошки, 63;

- «АхліБейт» «Алейхімус-салам» - у пристосованому приміщенні за адресою: м. Вінниця, вул. Короленка, 1;

Загалом десять культових споруд, з яких чотири типові та шість пристосованих, мають **іудейські релігійні організації** області усіх течій. Загальна забезпеченість культовими спорудами складає 34,5%.

У селі Мала Ростівка Оратівської територіальної громади Вінницького району створено релігійну організацію «Вайшнавської релігійної громади «Шрі Чайтанья Сарасват Матх» («Духовна місія Сарасват Матх в ім'я Господа Чайтанья»), яка належить до **інших нових релігійних організацій орієнталістського походження**. Релігійна громада використовує у якості культової споруди місцевий **палацо-парковий комплекс садиби Заботіних**. Дана пам'ятка архітектури знаходиться у власності ГО «Ведалайф».

Палацо-парковий комплекс садиби Заботіних — маєток, що складається з палацу у неоготичному стилі, що збудували у 1901 році та прилеглої території. Це пам'ятка місцевого значення.

Вважається, що замовником спорудження і власником садиби був російський генерал Заботін. Оскільки про генерала Заботіна практично немає інформації, ані про те, як він опинився на Вінниччині, існують версії про інших замовників-однофамільців. Проте, один з них помер у 1894 році, інший став генералом лише у 1917 році. Імовірно, власником садиби таки міг бути генерал

Іван Олександрович Заботін, 1853 року народження, який вийшов у відставку у 1906 році або Олександр Дмитрович Заботкін, уродженець Миколаєва, який на час будівництва палацу був у чині штабс-капітана.

Палац огортають легенди та чутки. Наприклад, що цеглу для будівництва споруди привозили з Польщі. Місцеві мешканці розповідають, що в палаці збирались масонські ложі, бо всередині стоїть «трон магістра», а також стіл зі стільцями з високими спинками.

Інші релігійні організації продовжують орендувати задля проведення богослужінь та інших релігійних заходів об'єкти та приміщення соціальної інфраструктури.

РОЗДІЛ III

Процеси, що відбуваються у релігійному середовищі.

Релігійний фактор протягом звітного періоду продовжував посідати чільне місце як в Україні так і у Вінницькій області. Характерним для 2021 року є посиленням ролі церкви в усіх сферах нашого буття, активізація співпраці представників релігійних організацій з органами державної влади, іншими суспільними інститутами в контексті викликів сьогодення.

Протягом звітного періоду релігійні організації брали активну участь у громадському житті краю, надавали сприяння у організації та проведенні загальнодержавних свят.

Незмінною є традиція у Вінницькій області – усі державні, церковні та державно-церковні події, свята відбувалися за спільної участі представників органів державної влади та релігійних організацій.

Серед найважливіших державних заходів варто відзначити святкування 30-річчя Незалежності

України, що відбулося в області за активної участі членів обласної Ради Церков і релігійних організацій.

Проте, у зв'язку з карантинними обмеженнями протягом року масових культурно-просвітницьких заходів релігійних організацій не відбувалося.

Щодо кількісного показника релігійних організацій - на території області діють 2258 релігійних організацій 49 конфесій, течій та напрямів. Церква і надалі користується найбільшою довірою громадян та високим рівнем політичної активності віруючих.

Водночас, протягом останніх років прослідковується тенденція до зменшення приросту релігійних громад. В 2021 році приріст релігійних організацій склав 0,6 %, тоді як у 2019 році – 0,8 %, у 2017 – 1%

Систематична робота обласної Ради Церков та релігійних організацій, її секретаріату сприяла налагодженню діалогу між керівниками релігійних організацій та органами державної влади, забезпеченню стабільності і порозуміння в релігійному середовищі, дала можливість уникати негативного розвитку подій у стосунках між окремими релігійними організаціями, унеможливила низку міжцерковних протиріч, а також об'єднала зусилля щодо недопущення поширення захворюваності на COVID-19 серед священнослужителів та вірян.

У зв'язку із пандемією релігійні організації навчилися жити в нових умовах. Це дало можливість переосмисленню певних церковних традиційних речей, змінилася поведінка в храмі. Кількість людей в період пандемії до храмів ходило менше, але більшість релігійних організацій активізували катехизацію завдяки інтернету в соціальних мережах та ютуб-каналах.

Особлива увага цього року була присвячена вакцинації від COVID-19. На засіданнях обласної Ради Церков **22 квітня** та **23 листопада** обговорювалися питання щодо обов'язкового проведення профілактичної роботи зі священниками й вірянами щодо вакцинації духовенства та населення від COVID-19. Окрім того, в ході секретаріатів Ради Церков неодноразово наголошувалось на можливості відкриття пунктів щеплень від гострої респіраторної хвороби COVID-19 в місцях проведення масових релігійних заходів.

Представники релігійних організацій області озвучували свою позицію щодо щеплень як під час засідань обласної Ради Церков та релігійних організацій так і у мережі Інтернет на власних Інтернет ресурсах. Вони чітко наголосили на тому, що у Церков немає жодних заперечень щодо вакцинації в цілому, як медичної процедури: вона не суперечить ані Божим заповідям, ані засадам віри.

Водночас, духовенство та керівники релігійних громад області висловились, що процедура вакцинації мусить бути добровільною та усвідомленою. Кожна людина вільна прийняти власне зважене та відповідальне рішення, що буде спиратися на фахові висновки та рекомендації лікарів, медиків, спеціалістів, буде враховуватися стан здоров'я та інші важливі фактори.

Також, у 2021 році всевітня пандемія коронавірусної інфекції значною мірою вплинула на організацію та виконання Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області, забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно - морального розвитку Вінниччини та співпраці із закордонними українцями на період 2021-2024 роки.

Враховуючи, що спільні заходи здебільшого є публічним і масовими, запровадження карантинних обмежень унеможливило їх реалізацію.

Тому за ініціативою управління було зменшено асигнування по Програмі у 2021 року.

Протягом 2021 року в рамках Програми надано сприяння у забезпеченні діяльності Ради церков та релігійних організацій при голові облдержадміністрації, забезпечено діяльність інформатизації сайту «Вінниччина релігійна та міжнаціональна» та закуплено квіти на спільне з релігійними організаціями відзначення державних та релігійних свят, визначних подій та пам'ятних дат.

У 2021 році духовенство області, за погодженням із Міністерством оборони України і Генеральним штабом Збройних Сил України, постійно здійснювало душпастирську роботу у військових частинах, зокрема й тих, які безпосередньо знаходяться в зоні бойових дій. Протягом звітного періоду, за схемою ротаций, по чергово змінюючись, у служінні в зоні проведення АТО взяли участь десятки військових священників ПЦУ, УГКЦ, РКЦ з Вінниччини.

Зокрема, релігійні організації ПЦУ офіційно нараховували 6 капеланів:

1. Капелан прот. Михайло Бабій
військова частина 3008 НГУ м.
Вінниця.

2. Капелан прот. Богдан Лашенко
Військово-медичний клінічний центру
Центрального регіону м. Вінниця.

3. Капелан о. Богдан Бойко 59-та
бригада ЗСУ військова частина А1619
м. Гайсин.

4. Капелан прот. Орест Шпак
військова частина 3028 НГУ м.
Калинівка.

5. Капелан ієрей Іван Минів
прикордонна служба м. Могилів-

Подільський.

6. Капелан о. Ігор Шахнюк військова частина А1445 с. Гуцинці.

Діяльність капеланів була направлена в першу чергу на духовну опіку військовослужбовців, проведення богослужінь у свята та за потребою, виконання треб, різного роду освячення, благословіння; викладання лекцій, бесід на духовну тематику.

Православне середовище у 2021 році характеризувалося певною стабільністю. Однак, мали місце випадки конфліктності на релігійному підґрунті, що, в більшості, пов'язане зі змінами релігійними громадами свого конфесійного підпорядкування.

Протягом звітного року найбільш конфліктогенна ситуація залишалася у наступних населених пунктах: с. Вербовець, с. Снітків, с. Бахтин Мурованокуриловецької громади, с. Лука Мелешківська Лука-Мелешківської громади, с. Красносілка Бершадської громади; с. Ковалівка Немирівської громади; с. Новоживотів Оратівської громади; с. Велика Кісниця Ямпільської громади, Спасо-Преображенський кафедральний собор м. Вінниці.

Всього в судах різних інстанцій (цивільних, адміністративних, апеляційних, касаційних) розглядалися більше 100 проваджень щодо визнання незаконних загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та переходів у підпорядкування іншому релігійному центру, скасування наказів щодо реєстрації статутів релігійних громад у новій редакції у зв'язку із зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях, внесення змін до ЄДРПОУ.

Католицьке середовище у 2021 році характеризується посиленням катехитичної роботи серед вірян церкви, духовно-просвітницькою діяльністю.

Прослідковується тенденція до кількісного зростання греко-католицької Церкви в області

Протестантське середовище у 2021 році вирізняється визначною роботою на ниві доброчинності й соціальної допомоги. В релігійних громадах тривала активна євангелізаційна та місіонерська робота. У своїй більшості вони не втручалися у внутрішньоцерковні проблеми інших конфесій, не виявляли нетерпимості.

Національним меншинам, що проживають на території області (поляки, росіяни, євреї, вірмени, кримські татари тощо) створені належні умови для задоволення їхніх духовних потреб. Громади запрошують священнослужителів із-за кордону, зокрема, Польщі, Ізраїлю, США та інших країн світу. Громади активно беруть участь у громадському житті Вінниччини. В області не зафіксовано порушень релігійних прав національних меншин з боку традиційних церков та органів державної влади.

Одним із пріоритетних напрямків діяльності релігійних організацій у 2021 році була волонтерська та благодійна діяльність, а також паломницькі та катехитичні заходи на відкритому повітрі, які убезпечують від інфікування COVID-19.

Зокрема:

З 19 по 26 серпня 2021 року відбулась традиційна хресна хода до Успенської Почаївської лаври.

Вже 20-й рік поспіль паломники з Браїлова пройшли до Почасва, щоби відсвяткувати разом з прочанами з усієї України престольне свято Почаївської лаври – Успіння Пресвятої Богородиці. Серед вірян не лише жителі Вінниччини, але й паломники з Житомирської, Хмельницької та інших областей. Паломники подолали 285 км. Упродовж всього шляху паломники співали молитви й акафисти, священники читали молитви за Церкву Христову і за мир в Україні.

3-ого вересня 2021 року відбулася хресна хода з Літина до с.Шевченка, де знаходиться Зиновинська ікона Богородиці Більше тисячі людей пройшли хресною ходою та подолали 23 кілометри.

16 жовтня 2021 року, в приміщенні недільної школи “Лукошко” при храмі свт. Луки Кримського м. Вінниці, відбувся форум «Церква, відкрита для суспільства».

У Форумі взяли участь духовенство, представники влади, органів місцевого самоврядування, громадські організації, православні релігійні громади, гості з інших регіонів України.

Серед основних тем були: тема присутності священників в медичних закладах та військовоє капеланство; проблематика викладання в недільних школах під час пандемії; проблема психологічного вигорання серед викладачів недільних шкіл; аспекти охорони здоров'я під час пандемії; активізація роботи священства з громадськістю на місцях; обмін досвідом роботи недільних шкіл, та інші не менш важливі питання.

6 липня 2021 року у Вінницькій єпархії УПЦ відбулась традиційна хресна хода в місті Калинівка. Близько 2-х тисяч вірян пройшли хресною ходою від храму прп. Параскеви Сербської до чудотворного Калинівського хреста. По завершенні ходи у Хрестовоздвигненському храмі відбулась соборна Божественна літургія.

27 червня у селі Стадниця Вінницької області на базі культурного центру «Дунстан» вперше відбувся фестиваль «День всіх святих».

Організатори фестивалю намагалися передати настрій середньовічної Британії. У культурному центрі колоритно відтворене старовинне містечко Гластонбері.

У рамках фестивалю пройшли майстер-класи з іконопису, свічкової справи, гончарства, петриківського розпису, валяння. Також гості фестивалю могли взяти участь у різноманітних забавах на ходулях, з канатом, стрільбою з лука. А найменші вихованці художніх студій та недільних шкіл змогли намалювати свого святого.

Однією з важливих суспільно-культурних подій у діяльності релігійних організацій й духовенства Вінниччини звітного року стало відкриття у Вінниці **9 жовтня 2021 року першого у світі пам'ятника Блаженнішому патріарху Любомирові Гузару**. Пам'ятник урочисто відкрили за участю Глави УГКЦ Блаженнішого Святослава, представників міської та

обласної влади, духовенства, громадськості на площі біля храму Покрову Пресвятої Богородиці УГКЦ за адресою: м. Вінниця, вулиця Київська, 1.

Крім того, з **4 по 10 жовтня** у Вінниці відбулась низка заходів під загальною назвою «Тиждень Любомира Гузара», аби відкрити постать

великого патріарха Любомира та осмислити його внесок у розбудову Церкви та України.

Зокрема, було проведене відкриття фотовиставки “Прилучитися до Великого” та експозиції з особистими речами патріарха у Вінницькому обласному краєзнавчому музеї, у кінотеатрі “Родина” демонструвався фільм про Блаженнішого Любомира “Бути Людиною”, а у Вінницькій обласній науковій бібліотеці ім. К. А. Тімірязєва відбувся круглий стіл під такою ж назвою.

У храмі Покрову Пресвятої Богородиці УГКЦ протягом тижня відбулись духовний вечір “Молитва Патріарха”, вечір Пам’яті: “Листи до мами з проекту „Йди за мною“, вистава семінаристів Київської Трьохсвятительської духовної семінарії “Бути Людиною” та архиерейська Божественна Літургія, яку очолив Глава УГКЦ Блаженніший Святослав.

З 1 по 6 липня відбулося традиційне паломництво вірян РКЦ до Божої Матері Летичівської. Численні вірні з усієї Кам’янець-Подільської дієцезії та з-поза її меж прибули до Летичева, щоб шанувати ікону Божої Матері Летичівської.

Увечері 5 липня до санктварію Летичівської Богородиці прибули піші паломництва з Кам’янця-Подільського (110 осіб), Томашполя (140 осіб) і Хмільника (102 особи). До санктварію Летичівської Богородиці прибули також три вело паломництва - з Шаргорода, Шепетівки й Літина.

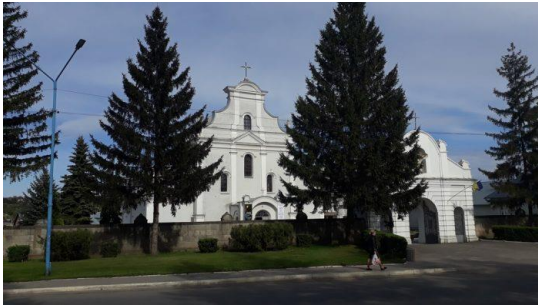
26-28 травня 2021 року перше піше паломництво вирушило з Вінниці до санктварію Страстей Господніх в Шаргороді. У ньому брали участь 35 вірних з 8 парафії Кам'янець-Подільської і Київсько-Житомирської дієцезій.

1 травня 2021 року у санктварії св. Йосифа, що у Гнівани, відбувалось Всеукраїнське паломництво чоловіків. Зустріч відбулася під гаслом «Чоловіча хода слідами святого Йосифа, захисника сім'ї». До Гнівани прибули близько 450 чоловіків, не рахуючи жінок і дітей парафій України. Продовженням заходу стала конференція, присвячена теології батьківства

У зв'язку із **425-річницею** освячення Костелу св. Флоріана в м. Шаргород 2021 рік було проголошено Ювілейним.

4 травня відбулося урочисте відкриття Ювілейного року. З цієї нагоди храм отримав відпустити і Папські привілеї, а також було урочисто внесено реліквії святого Флоріана. З нагоди ювілею вірним надана індульгенція, тобто повний відпуст. Щоб отримати індульгенцію, вірним потрібно було відвідати храм, взяти участь у ювілейних богослужіннях,.

19 вересня 2021 р. у храмі парафії Матері Божої Ангельської РКЦ у Вінниці відбулося відкриття XXIII Міжнародного фестивалю органної музики «Музика в монастирських мурах». Фестиваль став найтривалішим музичним заходом в Україні.

З 15 по 30 травня у підземеллі капуцинського монастиря Матері Божої Ангельської РКЦ м. Вінниці відбулася виставка сучасних ікон «Слово стало тілом». Її організаторами виступили Генеральне консульство Республіки Польща у Вінниці, римо-католицька парафія Матері Божої Ангельської, Вінницька міська рада та Вінницький художній музей. На виставці представлені близько п'ятдесяти робіт митців з Польщі, України та Литви.

Вінниця — перше українське місто, де ця виставка експонувалася. Раніше вона була представлена у ряді міст Польщі.

РОЗДІЛ III

Міжнародна діяльність релігійних організацій області.

Релігійні організації області тісно підтримують стосунки з одновірцями за кордоном. Тривалий час основними видами їхньої співпраці були паломницькі поїздки до релігійних святинь (православні, католицькі та іудейські релігійні організації), обмін досвідом, участь у релігійних конференціях, семінарах, навчання в духовних навчальних закладах, пастирська, місіонерська, викладацька та волонтерська діяльність (православні, протестантські, католицькі релігійні організації).

Упродовж 2021 року управлінням розглянуто 102 звернення від 21 релігійної громади області 6 конфесій щодо запрошення ними іноземних релігійних діячів.

Загалом, релігійними громадами області у 2021 році було запрошено 124 іноземних священиків, ченців, місіонерів, представників 11 країн світу.

Зокрема, ЄХБ – 3, ЦІХСОД – 7, іудеї – 18, незалежна релігійна громада ЄХ «Церква Голгофи» - 4, РКЦ – 90, РІПЦ – 2. З них, священиків - 16, місіонерів та ті, які прибули на навчання - 72, ченців - 36.

Переважна більшість із них з Польщі – 68 чол. (РКЦ), США – 18 (РКЦ, ЄХ, іудеї, ЦІХСОД, ЄХБ), Парагваю – 1 (РКЦ), Бразилії – 5 (РКЦ), Венесуели – 1 (РКЦ), Мексики – 1 (РКЦ), Франції – 2 (іудеї), Іспанії – 6 (РКЦ), Росії – 1 (РКЦ), Ізраїлю – 18 (іудеї), Румунії – 2 (РІПЦ).

Найбільше іноземців запрошувалось релігійною громадою парафії Святого Духа Кам'янець-Подільської дієцезії Римсько-католицької церкви м.Вінниці, при якій діє дієцезіальна місійна семінарія «Редемпторіс Матер». Кількість запрошених іноземних громадян у цьому році становила 31 чоловік, які є громадянами 8 країн світу. Студенти, навчаючись у навчальному закладі, здійснювали також місіонерську діяльність у даній релігійній громаді – допомагали у служінні, проводили заняття в недільних школах для дітей та молоді.

У порівнянні із попередніми роками минулоріч суттєво зменшилася кількість запрошених іноземних громадян до іудейських релігійних громад області у 2020 році – 18 чол. з різних країн світу (в минулому році 41): Франція – 2, США – 2, Ізраїль – 14.

У порівнянні з 2020 роком кількість запрошених іноземних громадян релігійними громадами у 2021 році зменшилася на 24 особи.

Управлінням, при розгляді поданих релігійними громадами області документів щодо надання офіційного погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами, здійснюється перевірка щодо наявності статусу юридичної особи релігійної громади. Релігійні громади, які не зареєстровані у Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, за офіційними погодженнями у 2021 році до управління не звертались.

Для своєчасного реагування на випадки порушення вимог чинного законодавства України управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації систематично інформує районні державні адміністрації та виконкоми міст обласного значення про надані офіційні погодження на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в релігійних громадах, які діють на підпорядкованих їм територіях.

Повідомлень щодо порушення релігійними громадами області чинного законодавства щодо перебування в Україні іноземців до управління не надходило.

Упродовж останніх років великого розвитку набув паломницький рух як українців до релігійних святинь за кордоном, так і іноземних громадян до святинь в Україну. Здебільшого це віруючі православних церков, які відвідують святині в Ізраїлі, Греції, Італії, Росії, Румунії, Молдови. До сакральних місць в Україну приїздять паломники з Молдови, Польщі, Білорусі, Румунії, Естонії, Латвії, Литви, Італії, Росії, Ізраїлю тощо.

Однак, протягом 2021 року через обмеження, пов'язані із поширенням коронавірусної інфекції COVID-19, масштабних заходів паломницького руху на Вінниччині не відбувалось. Зокрема, не було спеціально організованих масових приїздів груп паломників-хасидів через територію.

Багаторічна співпраця релігійних організацій області з одновірцями за кордоном щороку все більше виходить за межі душпастирської діяльності. Через іноземних релігійних діячів налагоджуються стосунки між країнами, містами, установами в галузі медицини, культури, туризму, паломництва, економіки тощо. Вплив релігійних спільнот на процес європейської інтеграції України сьогодні є особливо актуальним та має вже певні результати в області.

Стало гарною практикою упродовж багатьох років проводити курси з вивчення іноземних мов (англійської, німецької, польської, італійської) з залученням іноземних місіонерів, які як правило організовуються при релігійних громадах безкоштовно та збирають багато бажаючих вінничан. Але, знову ж таки, через відповідні обмеження більшість таких навчальних курсів призупинила свою діяльність або була переведена у онлайн-режим.

Велику допомогу у вигляді медикаментів, одягу, продуктами харчування отримують віруючі протестантських церков, РКЦ та іудеїв від одновірців з-за кордону. Місцеві релігійні громади діляться отриманою допомогою із нужденними людьми.

Органи державної влади області всіляко сприяють релігійним організаціям області у розвитку їх міжнародних зв'язків та використовують усі можливості для європейської інтеграції краю за їх сприяння.

РОЗДІЛ IV

Соціально-значуща діяльність релігійних організацій.

Релігійні організації й громади Вінниччини традиційно приділяють велику увагу соціальній роботі. Найважливіші напрямки – робота із молоддю, опіка та гуманітарна допомога медичним установам, закладам соціальної підтримки та реабілітації; благодійна допомога малозабезпеченим верствам суспільства; відкриття власних благодійних центрів та установ, підтримка осіб, які звільнились з місця позбавлення волі, страждають хронічними захворюваннями, зокрема СНІДом, алкогольною та наркотичною залежністю.

Релігійні організації Вінниччини постійно проводять різноманітні культурні, духовні та виховні заходи із дітьми та молоддю. Влітку відкриваються **християнські табори відпочинку**. Там діти й молодь відпочивають на лоні природи, займаються спортом, беруть участь у розважальних заходах. Обов'язкова й духовна, патріотична та моральна просвітницька діяльність, що спрямована на виховання та розвиток у дітей й молоді християнських цінностей та моралі, духовних чеснот, любові до ближнього, оточуючого світу та до Батьківщини.

На Вінниччині особливою популярністю користуються два стаціонарні табори відпочинку, власниками яких є релігійні громади Християн Віри Євангельської: **«Джерело Любові» м. Вінниця** та **«Мир і радість» с. Коломихалівка Стрижавської територіальної громади Вінницького району**.

Також діти й молодь охоче відвідували стаціонарний табір на базі колишнього табору **«Світанок» церкви АСД с. Петрашівки Ямпільської громади Могилів-Подільського району**, базу відпочинку у **с. Вовчок Немирівської територіальної громади Вінницького району**, дитячий реколекційний табір у **громаді Святого Михаїла Архангела** та при

жіночому Монастирі згромадження Слушниць Святого Духа РКЦ у с. Вербовець Мурованокуриловецької територіальної громади Могилів-Подільського району.

Крім того, у минулому році релігійні організації Вінниччини організували та провели наступні наметові та прицерковні табірні збори:

У Вінницькій єпархії УПЦ протягом 16-18 липня відбувся триденний **рафтинг-табір**, що організував Молодіжний відділ єпархії. У ньому взяли участь близько 30 учасників, які відпочивали на річці Південний Буг в районі сіл Никифорівців, Воробіївки та Сокільця.

З 14 по 20 липня біля підніжжя Лядівського скельного монастиря, поруч з річкою Дністер відбувся й 6-й православний **дитячо-молодіжний табір “Анфілада на Дністрі 2021”**. У таборі взяли участь 70 дітей віком 5-15 років та близько 35 молодих волонтерів, котрі організовували відпочинок.

Православний дитячо-молодіжний наметовий табір “Стежина добра” діяв у серпні 2021 року у селі Северинівці Жмеринського району. Загалом табір зібрав 140 учасників віком від 8 до 15 років. Волонтерами та вожатими виступили активні батьки учасників та керівники парафіяльних молодіжних відділів.

Керівник молодіжного відділу єпархії, протоієрей Миколай Дуднік разом з вінницькою молоддю взяв участь у **Всеукраїнському фестивалі Orthofest**, котрий був організований Синодальним відділом у справах молоді Української Православної Церкви.

З 3 по 6 серпня 2021 року **при храмі** прп. Серафима Саровського с. Якушинців Якушинецької територіальної громади діяв **православний табір для дітей та молоді «В пошуках істини»**. В таборі щодня знаходились близько 40 дітей.

Активну участь у духовному та моральному вихованні підростаючого покоління беруть представники УГКЦ. Щороку у Вінницькому Протопресвітерстві Київської Архiepархії відбувається **підлітково-молодіжний наметовий табір** під проводом отців та сестер Чернечої Родини Воплоченого Слова УГКЦ. У 2021 році участь у таборі взяла 21 дитина, а також

аніматори з групи молоді при парафії Покрова Пресвятої Богородиці з м. Вінниці та парафіяни, які допомагали з його організацією. Збори відбулись у с. Кліщів Тиврівського району.

У липні 2021 року вінницька молодь взяла участь в **таборі на Драгобраті у с. Ясіня Закарпатської області**. Ці підліткові та молодіжні християнські табори були організовані отцями та сестрами чернечої Родини Воплоченого Слова.

За сприяння та організації римсько-католицької церкви на Вінниччині теж було проведено ряд таборів та фестивалів для молоді. З 20 по 25 липня 2021 року у Тиврові відбувся **XIII молодіжний християнський фестиваль «ПОДИХ ЖИТТЯ»**. Фестиваль пройшов у Молодіжному Центрі для Молоді імені Йоана Павла II на території Санктуарію Матері Божої Тиврівської та мучеників за віру в Україні, де знаходиться чудотворна ікона Божої Матері.

У серпні минулого року поблизу міста Бар відбувся фестиваль під назвою **День молоді Кам'янець-Подільської дієцезії**. А з 15 по 17 жовтня на **Францисканські осінні реколекції Celle di Cortona 2021** у Тиврові з'їхалась молодь з Дніпра, Києва, Вінниці, Старокостянтинова та зі Львова.

Важливу роль у вихованні дітей, молоді й підростаючого покоління відіграють **навчальні заклади, молодіжні відділи та організації, що створені при релігійних громадах області**. Зокрема, при релігійних громадах Вінниччини діють понад 600 недільних шкіл та християнські центри виховання. При релігійних організаціях УПЦ, АСД та іудейських релігійних громад діють три навчальні заклади дошкільного освітнього та загальноосвітнього рівня.

Варто відзначити приватний навчально-виховний комплекс «**Джерело мудрості**», що діє під патронатом Подільської конференції Церкви АСД у селі Парпурівцях Лука-Мелешківської територіальної громади Вінницького району. Заклад працює із 2012 року та має ліцензії за напрямками: дошкільна освіта, повна загальна середня освіта, а також позашкільна освіта «музичне мистецтво».

У **Вінницькій приватній єврейській школі "ОрМенахем"**, що діє під керівництвом іудейської релігійної громади «Бейс Менахем Любавич Вінниця», фактично існує індивідуальна форма навчання. Крім основних предметів учні вивчають мову, історію та традиції єврейського народу.

Також завжди багато юних вихованців у «**Вінницькому приватному православному навчально-виховному комплексі Святого Миколая**» у м. **Вінниці** при релігійній громаді Хрестовоздвиженського храму УПЦ.

У **Вінницько-Тульчинській єпархії ПЦУ** приділяють велику увагу **викладанню християнської етики** у загальноосвітніх, школах, ліцеях, гімназіях, на парафіях. Священники вже двох благочинь - **Літинського й Липовецького**, успішно пройшли цей шлях і зараз працюють вчителями в

загальноосвітніх школах. Наразі християнська етика викладається в 6-му, 10-му й 11-му класах. Так, у Літинській територіальній громаді християнська етика викладається вже у чотирьох школах.

На жаль, підручників у школах з даного предмету в шкільних фондах практично немає, тому вся надія на благодійників. Головою відділу протоієреєм Андрієм Грабаром порушувалось це питання на рівні обласного департаменту освіти.

А 17 грудня на свято великомучениці Варвари головою відділу Вінницько-Тульчинської єпархії у справах молоді о. Андрієм Грабаром філії Літинського ліцею с. Селище було подаровано шкільні підручники з християнської етики для учнів 6-го класу. Підручники було придбано за сприяння куратора митрополії у справах молоді

Павліни Рибак.

Успішно функціонують й **християнські центри виховання** при релігійних організаціях РКЦ. Особливою популярністю серед дітей користуються християнський центр естетичного виховання та дитячий садочок, що створений релігійною громадою Божого Милосердя РКЦ у м. Вінниці, «Молодіжний християнський центр» релігійної громади РКЦ м. Бар, дитячі садочки при релігійних громадах РКЦ у смт. Оратові, Томашполі, с. Вінницькі Хутори. Особливістю цих закладів є те, що їх можуть відвідувати діти незалежно від конфесійної приналежності батьків.

Крім того, при релігійних громадах Вінниччини продовжують діяти **центри соціально-психологічної реабілітації дітей, опіки й піклування, будинки сімейного типу**, які крім важливої духовної та моральної складової роботи допомагають дітям, які опинились у складних життєвих обставинах, втратили батьків тощо:

Центри соціальної допомоги та реабілітації дітей «Шанс» м. Вінниці, с. Яришівка Луко-Мелешківської територіальної громади, Красне, ПироговоТиврівської територіальної громади (релігійні громади ХВС);

«Вінницький християнський реабілітаційний центр опіки та піклування «Нове життя» (релігійні громади ЄХБ);

Центр соціальної опіки та піклування дітей «Маяк» смт. Вапнярка
Тулчинського району (релігійні громади Назарянської Церкви);

Дитячий будинок сімейного типу «Дім Якова» с. Селище Гніванської
територіальної громади (релігійні громади Назарянської Церкви);

Активну участь у моральному, духовному, інтелектуальному, фізичному вихованні молоді здійснюють молодіжні відділи релігійних організацій Вінниччини. Так Хмельницьке благочиння разом з Молодіжним відділом Вінницької єпархії УПЦ організували **футбольний турнір, що був присвячений дню Хрещення Русі**. Участью турнірі взяли команди хмельницького, вінницького району та міста Вінниці. Кубок першості завоювала команда з міста Вінниці.

У жовтні 2021 року молодіжний відділ Вінницької єпархії провів **міжєпархіяльний турнір УПЦ по міні-футболу**, у якому взяли участь десять команд з єпархій УПЦ різних областей та Вінницької філії Міжнародної Антинаркотичної Асоціації. Перемогу вибороли у двох номінаціях вінницькі та закарпатські гравці.

Шість релігійних конфесій Вінницької області продовжили у звітньому році займатись **реабілітацією нарко та алкозалежних осіб**. Це Незалежна помісна церква повного Євангелія «Церква Воскреслого Христа»; Незалежна релігійна громада Християнської церкви (Повного Євангелія) «Ранкова Зірка»; Назарянська церква; Християни віри Євангельської; Євангельські християни-баптисти; Християнська церква «Слово життя». На їхньому утриманні перебувають 17 реабілітаційних центрів.

Пацієнти центрів мають розпорядок дня, де значну частину часу займають молитви й вивчення Слова Божого. Орієнтовні терміни перебування становлять пів року, але можуть бути продовжені ще на шість місяців за бажанням пацієнтів. Колишні пацієнти центрів самі стають проповідниками та священнослужителями, але не за місцем постійного проживання, щоб знову не потрапити під негативний вплив минулого.

Релігійні організації Вінниччини продовжують здійснювати **душпастирську опіку ув'язнених** у виправних колоніях та установі виконання покарань Вінницької області. У місцях позбавлення волі функціонують каплиці, молитовні кімнати. Священники у визначений час спілкуються із ув'язненими, надають їм моральну та духовну підтримку й

допомогу. Крім того, священнослужителі беруть участь у таїнствах хрещення та сповіді, а також під час укладання шлюбів ув'язненими. Найбільш активно в цьому напрямку працюють релігійні конфесії УПЦ, ПЦУ, ЄХБ, ХВС, церкви Назарянина і так далі.

У селі Вінницькі Хутори Вінницької територіальної громади продовжує діяти **Дім Милосердя «Віфезда»**, що заснований обласним об'єднанням Церкви Християн Віри євангельської. Дім Милосердя розрахований на постійне проживання 40 осіб. Як правило, пацієнтами закладу є колишні ув'язненні, безпритульні, люди, які постраждали від злочинних дій тощо. Передбачено проживання й людей з особливими потребами. Мешканці закладу можуть отримати різноманітну соціальну та медичну допомогу, сприяння у працевлаштуванні.

Вже шість років у селі Іванопіль Іванівської територіальної громади Хмельницького району функціонує **“Дім милосердя”**, яким опікується Літинське благочиння та Вінницька єпархія УПЦ. Спершу був орендований перший будинок, де мешкали відразу 10 чоловіків, які не мають свого житла. За допомогою волонтерів, зокрема Олени (Жасмін) Аль-Гурані, були викуплені ще декілька будинків для мешканців. В основному, для безхатько, яких забирали із залізничного вокзалу Вінниці.

Нині у власності **“Дому милосердя”** вже 9 будинків (2 у процесі передачі майна). В основному, це будівлі, які потребують ремонту. У них проживає 12 людей, серед них 2 дітей. Очікується переїзд ще 2-х дорослих і 5-и дітей.

Будинки для самотніх громадян та людей похилого віку утримують релігійні організації Вінниччини. У селі Олексіївці Станіславчицької територіальної громади Жмеринського району з 2008 року функціонує Духовно-благодійний центр **«Преображення»**. Його заснувала релігійна громада християнської церкви **«Джерело надії»** за активної участі та допомоги **«Північної християнської місії жнив»** з Норвегії, які викупили приміщення

колишньої лікарні. Центр включає в собі молитовні зали, їдальню, готель, центр реабілітації для алко та наркозалежних громадян, будинок милосердя для людей похилого віку, християнський табір відпочинку, де щоліта мають можливість оздоровлюватись близько ста дітей та молодих людей.

Неодноразово священники Вінницької єпархії УПЦ за участі волонтерів та вірян готували **благодійні обіди для пацієнтів** “Вінницької обласної клінічної психоневрологічної лікарні ім. акад. О.І.Ющенко”. У цих заходах також брали участь вихованці недільної школи храму прп. Серафима Саровського с Якушинців. А 24

червня 2021 року митрополит Варсонофій взяв участь у благодійному обіді на залізничному вокзалі м. Вінниці для більш ніж 50 людей, які не мають свого житла.

Вінницьке обласне об’єднання Української церкви ХВС утримує будинок для літніх людей – **Будинок геріатричного профілю благодійного фонду «Віфанія»**, у селі Павлівці Іллінецької територіальної громади. Там перебуває 32 підопічних — є і православні, і католики, і протестанти. Є й 12 чоловік персоналу. При цьому закладі діє й церква. Крім того, релігійна організація постійно проводить соціальні програми у Вінниці та Вінницькій області для літніх та знедолених громадян, відвідання інвалідів вдома. Це купівля продуктів та інші різноманітні гуманні заходи. Також на свята (Великдень, Різдво) запрошуюють малозабезпечених людей на богослужіння, де вручають їм продуктові набори.

29 листопада 2021 року партію допомоги від єпархії у **Браїлівський дім літньої людини** передав благочинний Жмеринського благочиння Вінницько-Барської єпархії Православної Церкви України ієрей Максим Керекеша.

22 квітня 2021 року, о. Антон Борис, парох парафії Різдва Пресвятої Богородиці УГКЦ у місті Козятин, що на Вінниччині, напередодні Великодніх свят із подарунками відвідав домівки літніх людей.

7 грудня 2021 року, представники соціальної команди парафії Святого Миколая Чудотворця УГКЦ с. Щітки, що неподалік Вінниці, передали благодійну допомогу для

Брацлавського психоневрологічного будинку-інтернату. Парафіяни вкотре відвідали підопічних інтернату з гостинцями та теплим одягом.

Співпраця із медиками продовжує бути одним з важливих напрямків діяльності релігійних організацій Вінниччини. Зокрема, для якнайглибшої взаємопідтримки та взаємодопомоги між медиками та духовенством у Вінницькій єпархії УПЦ відновлено діяльність

Вінницького союзу православних медиків, де духовенство, медики, віряни обговорюють найактуальніші медичні, духовні та соціальні питання та шукають спільні шляхи їхнього вирішення, проводять гуманні та благодійні заходи.

У Вінницькій єпархії УПЦ функціонують **благодійні медичні пункти** за участю священників-лікарів при храмах святителя Луки Кримського та святого Іоанна Кронштадського. Також діє «Благодійний Християнський Медичний Центр «Милосердя» при релігійному управлінні ЄХБ у м. Вінниці, Центр медичної допомоги при парафії Пресвятої Діви Марії Ангельської РКЦ м. Вінниці, санаторій «Наш Дім» Церкви АСД.

Через продовження пандемії коронавірусу одним з важливих напрямків соціальної роботи релігійних організацій Вінниччини є **підтримка медичних працівників, які лікують хворих на COVID-19.** Так 20 січня 2021 року Вінницько-Барська єпархія Православної Церкви України спільно з «Фудбенк-Україна» та торговою маркою

"Миргородська" передала мінеральну воду, для хворих та медичних працівників до Першої вінницької міської клінічної лікарні, де лікують хворих на коронавірус. Архімандрит Софроній (Чуприна) особисто доставив допомогу до інфекційного відділення. Аналогічні заходи за участю єпархії та благодійників-спонсорів відбулись протягом усього звітного року.

Також священники Вінницько-Барської єпархії ПЦУ постійно надають благодійну допомогу персоналу та пацієнтам територіального медичного об'єднання Міністерства внутрішніх справ України у Вінницькій області. Також там діє молитовна кімната в якій регулярно завершуються молитви за лікарів та хворих.

Митрополит Вінницький і Барський Симеон неодноразово відвідував Вінницьку обласну інфекційну лікарню, що була створена на базі обласного клінічного центру профілактики та боротьби зі СНІДом, де вручав благодійну допомогу медикам.

20 медичних закладів України, зокрема й Вінниччини, які займаються вакцинацією населення, отримали від адвентистів сьомого дня набори з засобами індивідуального захисту: костюмами, масками, респіраторами, рукавичками, побутовою хімією, спиртовими серветками, захисними екранами та антисептиками.

Адвентисти придбали 84 050 медичних одноразових масок, 11 900 респіраторів класу FFP3, 605 захисних протиепідемічних костюмів, 27 200 пар рукавичок, 150 захисних екранів, 400 літрів антисептику, сто упаковок побутової хімії, 171 тисячу штук спиртових серветок.

Набори отримали медичні заклади Вінниччини та ще 11 областей України. Допомога надається в рамках проєктів, що націлені на «Створення належних умов лікування хворих та сприяння боротьбі з поширенням пандемії коронавірусної інфекції COVID-19», які реалізуються адвентистською організацією "ADRA Ukraine" за фінансової підтримки Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів (мормонів).

До речі, у 2021 році адвентисти вже забезпечили 27 медичних закладів України засобами індивідуального захисту та кисневими масками. Також вони провели ще ряд проєктів у допомогу потерпілим від паводків та медичним працівникам.

Духовенство та релігійні організації й громади Вінниччини беруть активну участь у **профілактичній роботі із населенням та вірянами щодо вакцинації від COVID-19**. Найбільш активно в цьому напрямку працюють релігійні громади ПЦУ, УГКЦ, РКЦ. Питанню сприяння вакцинування населення та участі духовенства обговорювалось й під час засідань Вінницької обласної Ради Церков та релігійних організацій 23 листопада минулого року у Вінницькій обласній державній адміністрації.

Крім того, релігійні організації продовжують надавати **різноманітну благодійну допомогу персоналу та пацієнтам медичних закладів області**.

8 січня 2021 року митрополит Вінницький і Барський Симеон відвідав Вінницьку обласну дитячу клінічну лікарню, зокрема онкогематологічне відділення, де благословив маленьких пацієнтів. Владика передав кожному матеріальну допомогу, а також іконку Різдва Христового та солодкий подарунок. Митрополит Симеон поспілкувався з лікарями та персоналом закладу та привітав усіх з Різдом.

12 січня 2021 року настоятель парафії Нерукотворного образу Христа Спасителя смт Томашпіль Вінницько-Барської єпархії ПЦУ протоієрей Євгеній Гаган з парафіянами відвідали Гнатківський соціально-психологічний центр реабілітації дітей з функціональними обмеженнями. Від імені релігійної громади священник привітав дітей з Різдом Христовим та подарував їм різні смаколики. В майбутньому, релігійна громада планує надавати допомогу дітям у цьому закладі на постійній основі.

Різдом Христовим та подарував їм різні смаколики. В майбутньому, релігійна громада планує надавати допомогу дітям у цьому закладі на постійній основі.

Керівник відділу соціального служіння Вінницько-Барської єпархії ПЦУ протоієрей В'ячеслав Буданевич неодноразово відвідав своїх юних підопічних у Вінницькому обласному центрі соціально-психологічної реабілітації дітей. Як завжди священник привозив продукти та солодощі. Вже традицією стало, що під час таких візитів діти разом із отцем В'ячеславом читають Святе Письмо, а потім обговорюють прочитаний уривок.

Стараннями прихожан парафії Покрови Пресвятої Богородиці міста Немирова, парафії Святої Великомучениці Параскеви-П'ятниці села Нові Обиходи та парафії Різдва Пресвятої Богородиці села Велика Бушинка 8 листопада 2021 року, в день пам'яті святого великомученика Димитрія Солунського, вихованцям Немирівської спеціальної загальноосвітньої школи-інтернату ім. М.О.Некрасова були доставлені булочки, хліби, цукерки, печиво та інші смаколики.

19 грудня 2021 року настоятель парафії Різдва Пресвятої Богородиці (Вінницько-Тулчинська єпархія УПЦ (ПЦУ) с. Четвертинівка Тростянецької селищної ТГ Гайсинського району ігумен Філарет (Галіцький) разом з прихожанами відвідав Ладижинський дитячий будинок-інтернат для дітей з особливими потребами. Стараннями парафіян та небайдужих людей вдалося подарувати дітям маленьку радість в їхньому житті: солодощі та фрукти.

З нагоди дня усиновлення дітей митрополит Вінницький і Барський Варсонофій відвідав Жмеринський обласний центр соціально-психологічної реабілітації дітей. Архієрей поспілкувався з співробітниками закладу, дав настанови діткам і роздав їм подарунки (солодощі, іграшки та інше). Митрополита супроводжували

керівник відділу Соціального служіння єпархії прот. Олександр Орайло та

клірики Браїлівського монастиря. Працівники центру подякували архіпастирю за візит і подарунки.

27 квітня 2021 року, у Великий Вівторок духовенство Могилів-Подільської єпархії УПЦ та сестри монастиря Різдва Пресвятої Богородиці с. Теклівка в рамках благодійної акції "З турботою про кожного" роздали паски до Великодня пацієнтам Могилів-Подільської окружної лікарні інтенсивного лікування.

26 квітня 2021 року, в рамках благодійної акції "З турботою про кожного" сестри монастиря Різдва Пресвятої Богородиці с. Теклівка передали для хворих Шаргородської лікарні декілька сотень власноруч виготовлених Пасок.

2 травня з нагоди свята Воскресіння Христового, за сприяння волонтерів капелан Військово-медичного клінічного центру Центрального регіону (м. Вінниця) прот. Богдан Лащенко (Вінницько-Тульчинська єпархія УПЦ (ПЦУ) освятив приготовлені ними паски та пасхальні страви для військовослужбовців, що проходять лікування та реабілітацію у даному закладі, а також паски для важкохворих, що знаходяться у ковідному відділенні. По завершенні капелан та волонтери привітали усіх з великим святом Воскресіння Христового та молитвою благословив наших воїнів на швидке одужання та успішну службу.

Релігійні організації Вінниччини продовжують приділяти величезну увагу українським військовослужбовцям, які виконують завдання в зоні Операції об'єднаних сил, їхнім рідним й близьким, вимушеним переселенцям, родинам загиблих захисників України та мирному населенню, яке постраждало від бойових дій. Систематично у звітному році працювали духовенство та віряни Вінницько-Барської єпархії ПЦУ, Вінницько-Тульчинської єпархії ПЦУ, Вінницько-Барської єпархії УПЦ, УГКЦ, УПЦ, АСД.

Зокрема:

Протоієрей Ростислав Процанін, благочинний Бершадського району Вінницько-Тульчинської єпархії УПЦ (ПЦУ) неодноразово доправляв допомогу українським військовим та мирним мешканцям в зоні Операції об'єднаних сил. Разом із священником ПЦУ участь у окремих заходах брали клірик Римсько-Католицького храму Св. Станіслава м. Бершадь о. Мирослав

Карачина та місцеві волонтери. Загалом, о. Ростислав виконав вже більше 45 поїздок на фронт.

30 квітня стараннями настоятеля прот. Олександра Токарчука та віруючих парафії Прп. Серафима Саровського м. Вінниці була зібрана гуманітарна допомога нашим воїнам в зоні ООС.

26 березня 2021 року з благословення митрополита Вінницького і Барського Симеона, клірик Вінницько-Барської єпархії ПЦУ архімандрит Софроній (Чуприна) та керівник юридичної служби єпархії Богдан побували у Краматорську, Слов'янську та Рубіжному, де разом передали гуманітарний вантаж продуктів та необхідних у військовому побуті нашим захисникам.

26 квітня 2021 року митрополит Вінницький і Барський Симеон на подвір'ї Спасо-Преображенського кафедрального собору м. Вінниці освятив паски, які цього дня були відправлені українським захисникам на передову у район сіл Зайцеве та Шуми з нагоди святкування світлого Христового Воскресіння. Частина пасок була передана також жителям с. Жованка, яким вінницьке духовенство з благословення митрополита Симеона вже кілька років поспіль надає духовну та іншу необхідну підтримку. Митрополит Симеон передав також ікони і пасхальні подарунки офіцерам в штаб ООС. Активну участь у благодійній акції взяла й мережа гіпермаркетів "ГРОШ".

15 травня 2021 року релігійна громада Покрови Пресвятої Богородиці села Малі Крушлинці ПЦУ організували збір продуктів харчування для воїнів ООС. До благодійної акції долучилися місцеві мешканці, ветерани АТО/ООС.

З благословення настоятеля парафії ієрея Павла Звіринського ієрей Юрій Волощук освятив зібрані продукти та помолився за волонтерів, які здійснюють поїздки в зону ООС.

Митрополит Вінницький і Барський Симеон неодноразово брав участь у заходах разом із військовослужбовцями вінницьких частин Національної гвардії України, Командування Повітряних Сил Збройних Сил України, які захищають нашу державу від зовнішнього ворога, підрозділів територіальної оборони Вінницької області.

Активну волонтерську діяльність здійснюють й священники Вінницької єпархії УПЦ. Протоієрей Анатолій Кузнецов та протоієрей Василь Августинів неодноразово відвідували Сєверодонецький військовий госпіталь, який свого часу і освятив отець Анатолій, «Будинок милосердя» при храмі архістратиґа Михаїла в селі Новомихайлівка під Донецьком, де під опікою настоятеля знаходяться самотні літні люди, серед яких є і лежачі. Волонтери відвідали також дитячий будинок в селищі Ласточкине поблизу Авдіївки, де на утриманні знаходяться 15 дітей, яким передали канцтовари, ігри, іграшки, засоби гігієни та солодощі.

У звітному році Вінницька єпархія провела ряд рейсів гуманітарної допомоги для Святогірської лаври. Лише у липні 2021 року православними Вінницької єпархії було зібрано 19 тонн вантажу. Це 3 т консервації, 2 т круп і цукру, 5 т зерна, 4,5 т овочів, 2,5 т яблук, 2 т одягу і інших речей. Також вінничани привезли в лавру 100 сіянців дерев.

Вінницька єпархія відзняла й документальний фільм “РЕЙС 22-й” про допомогу Святогірській лаврі. Вантажі з 2014 року незмінно відвозить керівник відділу благодійності Вінницької єпархії УПЦ отець Георгій Толчев. За увесь цей час до обителі, де проживають біженці, а це переважно старенькі, матері і діти, відправлено майже 500 тонн продуктів харчування, одягу, миючих засобів, ліків.

Фільм дебютував на “Міжнародній Кіноасамблеї на Дніпрі-2021”, де здобув Диплом I ст. «За кращий церковно-історичний фільм», а на Міжнародному фестивалі кіно «ПОКРОВ»-2021 у Києві режисер Світлана Малик нагороджена Дипломом «За актуальність теми».

РОЗДІЛ V

Стан дотримання чинного законодавства щодо релігії та церкви.

Протягом 2021 року в судах різних інстанцій (цивільних, адміністративних, апеляційних) розглядалося ряд проваджень по визнанню незаконних загальних зборів членів релігійних громад щодо зміни підлеглості та перехід у підпорядкування іншому релігійному центру, скасування наказів щодо реєстрації статутів релігійних громад у новій редакції у зв'язку із зміною підлеглості у канонічних та організаційних питаннях, внесення змін до ЄДРПОУ.

Протягом звітного року найбільш конфліктогенна ситуація залишалася у наступних населених пунктах: с. Вербовець, с. Снітків, с. Бахтин Мурованокуриловецької громади, с. Лука Мелешківська Лука-Мелешківської громади, с. Красносілка Бершадської громади; с. Ковалівка Немирівської громади; с. Новоживотів Оратівської громади; с. Велика Кісниця Ямпільської громади, Спасо-Преображенський кафедральний собор м. Вінниці.

З метою зняття напруги у релігійному середовищі та врегулювання конфліктів на релігійному ґрунті, відбулось ряд робочих нарад та зустрічей за участю керівництва облдержадміністрації, райдержадміністрацій, керуючих та секретарів Вінницьких єпархій УПЦ в єдності з московським патріархатом, Вінницьких єпархій ПЦУ, на яких було акцентовано увагу щодо своєчасного інформування внаслідок виникнення конфліктних ситуацій, проведення систематичного діалогу, утримання від будь-яких силових захоплень культових споруд, збереження толерантних міжконфесійних взаємовідносин.

З метою недопущення протистоянь на релігійному ґрунті Управлінням систематично надавалася консультативна допомога релігійним організаціям та органам місцевого самоврядування з питань застосування законодавства про свободу совісті та релігійні організації, а також проводилася роз'яснювальна та просвітницька робота серед населення області у ЗМІ, Інтернет ресурсах щодо запобігання негативних проявів в релігійному середовищі, недопущення поширення мови ворожнечі стосовно релігійних громад.

Повідомлень щодо порушення чинного законодавства України про альтернативну (невійськову) службу та перебування іноземців в Україні, запрошених до релігійних організацій області до управління у справах національностей та релігій облдержадміністрації не надходило.

Управлінням не допущено порушень термінів розгляду заяв релігійних організацій про реєстрацію статутів релігійних громад, надання погоджень на здійснення релігійної діяльності іноземними громадянами в громадах тощо.

РОЗДІЛ VI

Реалізація державної політики у сфері свободи совісті.

З метою забезпечення належної реалізації державно-церковної політики в області, збереження миру та толерантних взаємовідносин у релігійному середовищі, попередження проявів нетерпимості і злочинів на ґрунті ненависті в області налагоджена конструктивна співпраця органів державної влади та релігійних організацій.

Важливе місце в забезпеченні належних державно-церковних відносин в області належить обласній Раді церков та релігійних організацій, що не лише представляє інтереси релігійних організацій та вірян, а й справляє вагомий вплив на забезпечення в області державної політики у сфері релігії, є потужною інституцією громадянського суспільства й впроваджує в області якісну трансформацію державної політики на більш демократичну публічну політику, виражає консолідовану позицію об'єднання зусиль релігійних організацій різних конфесій щодо національно-духовного відродження й координації міжконфесійного діалогу в області.

Упродовж 2021 року відбулися **2 засідання** обласної Ради Церков і релігійних організацій (**22 квітня та 23 листопада**) та **6 засідань** її секретаріату (**23 лютого, 12 березня, 31 березня, 6 вересня, 4 листопада, 17 грудня**).

22 квітня 2021 року під час зустрічі Голови обласної державної адміністрації Сергія Борзова з членами **обласної Ради Церков і релігійних організацій**, у якій взяли участь керівник робіт з ліквідації наслідків надзвичайної ситуації, заступник Голови обласної державної адміністрації Сергій Здітовецький, завідувач відділу епідеміологічного нагляду та профілактики інфекційних захворювань Державної установи «Вінницький обласний лабораторний центр МОЗ України» Степан Томин, начальник головного управління Національної поліції у Вінницькій області Іван Іщенко, обговорено питання щодо **проведення богослужінь та інших релігійних обрядів в умовах поширення коронавірусу Covid-19.**

Керівники релігійних організацій і об'єднань долучилися до засідання як особисто, так і дистанційно у режимі відеоконференції.

Основну увагу акцентовано на наступних питаннях:

- виконання карантинних вимог під час Великодніх богослужінь, освячення пасхальних кошиків та на кладовищах під час поминання померлих;
- забезпечення толерантності у міжконфесійному середовищі;
- проведення COVID-вакцинації священників та мирян.

Зокрема, наголошено на обов'язковому дотриманні вимог постанови Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами), рішень Державної та обласної комісій з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій та рекомендацій Міністерства охорони здоров'я України.

З метою подальшої консолідації зусиль із протидії загрозі COVID-19 за ініціативою голови Вінницької облдержадміністрації чергове пленарне засідання Вінницької обласної Ради Церков та релігійних організацій відбулось у приміщенні облдержадміністрації **23 листопада 2021 року**.

Засідання відкрив голова Вінницької облдержадміністрації Сергій Борзов, наголосивши на важливості вакцинації від COVID-19.

Вагомі аргументи на користь щеплення навела учасникам засідання директорка Департаменту охорони здоров'я та реабілітації Вінницької облдержадміністрації Ольга Задорожна.

Ольга Задорожна запропонувала духовенству та головам релігійних організацій та громад Вінниччини вивчити питання створення тимчасових пунктів щеплень на території культових споруд міста та області, запевнивши, що усі засоби та навчений персонал в органах управління охорони здоров'я Вінниччини є.

Начальник управління у справах національностей та релігій Вінницької облдержадміністрації Ігор Салецький наголосив на важливості дотримання релігійними громадами та вірянами протиепідемічних заходів, визначених постановою Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» (зі змінами).

Зокрема, керівникам релігійних організацій під час проведення богослужінь, релігійних обрядів, церемоній, процесій необхідно:

обмежити кількість відвідувачів культових споруд та приміщень, облаштованих для молитовних потреб з розрахунку одна особа на 5 кв. метрів площі будівлі;

у разі проведення релігійних заходів на відкритому повітрі - дотримуватись дистанції 1,5 метра між присутніми;

запобігти скупченню людей у приміщеннях храмів та прихрамових територій;

дотримуватись заходів особистої гігієни, санітарної обробки приміщень, носіння захисних масок;

по можливості забезпечити відео трансляцію святкових служб та залучення віруючих до богослужінь у онлайн-режимі;

не допускати духовенство та парафіян із ознаками гострого респіраторного захворювання або підвищеною температурою тіла у приміщення культових споруд.

при підозрілих симптомах обмежити спілкування з іншими до мінімуму та якнайшвидше звернутися до лікаря;

вищевказані обмеження стосуються також проведення обрядів поховання та хрещення.

рекомендувати вірянам отримати щеплення від COVID-19 адже на сьогодні це єдиний спосіб запобігти коронавірусній інфекції

Представники духовенства та релігійних громад Вінниччини аргументували на користь вакцинації, але зазначили, що вона не має бути примусовою.

За підсумками засідання духовенство та керівники релігійних громад області висловились за продовження подальшої спільної роботи із мешканцями області щодо вакцинації від небезпечної хвороби та обов'язкового дотримання правил гігієни та особистої безпеки.

Окрім того, на засіданнях секретаріатів обласної Ради Церков та релігійних організацій були розглянуті такі питання:

проведення вакцинації від COVID-19 священнослужителів та вірян, а також відкриття пунктів щеплень від гострої респіраторної

хвороби COVID-19 у місцях проведення масових релігійних заходів;

особливості надання Управлінням у справах національностей та релігій Вінницької обласної державної адміністрації адміністративних послуг релігійним організаціям області в умовах карантину;

підведення підсумків діяльності секретаріату обласної Ради Церков та релігійних організацій за 2022 рік;

визначення напрямків і плану спільних державно-церковних заходів на 2022 рік відповідно до Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області, забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно-морального розвитку Вінниччини та співпраці із закордонними українцями на період 2021 –2024 роки;

вирішення конфліктних ситуацій у зв'язку зі зміною конфесійної приналежності релігійних громад православних церков, забезпечення толерантності у міжконфесійному середовищі;

виконання карантинних вимог під час богослужінь та релігійних обрядів.

З метою дотримання карантинних обмежень, пов'язаних з розповсюдженням інфекції COVID-19, засідання секретаріатів обласної Ради Церков та релігійних організацій відбувалися у режимі онлайн.

Вагомим здобутком співпраці органів державної влади з релігійними організаціями стала реалізація протягом «Програми підтримки діяльності національно-культурних товариств області, забезпечення міжконфесійної злагоди і духовно - морального розвитку Вінниччини та співпраці із закордонними українцями на період 2021-2024 роки». **Водночас, у 2021 році пандемія коронавірусної інфекції значною мірою вплинула на організацію та виконання Програми.**

Враховуючи, що спільні заходи здебільшого є публічним і масовими, запровадження карантинних обмежень унеможливило їхню реалізацію.

Тому, за ініціативи управління зменшено асигнування по Програмі.

Протягом 2021 року в рамках Програми надано сприяння у забезпеченні діяльності обласної Ради церков та релігійних організацій при голові облдержадміністрації забезпечено діяльність інформатизації сайту «Вінниччина релігійна та міжнаціональна» та закуплено квіти на спільне із релігійними організаціями відзначення державних та релігійних свят, визначних подій та пам'ятних дат.

